

Gethsémané

Periodethema: lijden, sterven en opstanding
Markus 14: 32-52

VOORAF

In het begin van Markus 14 lezen we dat de overpriesters en de Schriftgeleerden plannen maken om de Heere Jezus gevangen te nemen en te doden (vers 1 en 2). Omdat de stad vanwege het komende Pascha volstroomt met mensen overal vandaan, besluit het Sanhedrin te wachten tot de feestdagen, om onrust te voorkomen. Maar de Heere zal zorgen dat het gebeurt op Zijn tijd, juist tijdens het Pascha.

Al voordat Christus het laatste Pascha samen met Zijn discipelen viert, heeft Judas zich bij de overpriesters gemeld om zijn Meester te verraden (vers 10-11). Tijdens deze laatste maaltijd laat de Heere Jezus merken dat Hij alles van Judas' verraad al weet (vers 18-21). Toch heeft Judas geen berouw. Hij gaat verder op de weg van de dood.

UITLEG VAN DE TEKST

Na het Pascha gaat de Heere Jezus met Zijn discipelen naar de Olijfberg (vers 26 en 32). Zij klimmen naar boven, totdat zij aangekomen zijn in Gethsémané, een hof met olijfbomen op de Olijfberg. Gethsémané betekent olijvenpers. Het is voor de Heere Jezus en Zijn discipelen een bekende plek (vergelijk Luk. 22: 39; denk ook aan het feit dat Judas weet dat hij zijn Meester hier moet zoeken). Hier zal Gods eniggeboren Zoon Zich terugtrekken om te bidden tot Zijn Vader. Daarbij laat Hij Zijn discipelen ergens in de hof achter (vers 32). Alleen Petrus, Jakobus en Johannes mogen mee. Aan deze drie discipelen laat de Heere Jezus iets merken van Zijn intense verdriet, angst en ontzetting (vers 33; 'verbaasd' betekent hier: verbijsterd, van slag). Hij verwoordt het Zelf als volgt: 'Mijn ziel is geheel bedreefd tot de dood toe.' Hij vraagt hun of zij samen

met Hem willen waken nu het er werkelijk op aan zal komen (vers 34). Dan loopt Hij alleen iets verder door, om in de eenzaamheid biddend Zijn strijd te strijden (vers 35).

Als we in gedachten Gethsémané binnen gaan, betreden we als het ware heilige grond. Wat is het aangrijpend dat het bloedige zweet Hem hier uitbreekt (zie Luk. 22: 44). Wat is het aangrijpend dat Gods Zoon zo bitter moet lijden. Wie beseft welke angsten Hem verscheurd hebben? Wie weet hoe zwaar de strijd Hem valt? En toch: de komende morgen zal het nog veel zwaarder worden. Nu spreekt Hij Zijn Vader nog aan als 'Abba, Vader' (vers 36). Aan het kruis zal de bittere klacht klinken: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' (Mark. 15: 34). Wat heeft Christus er veel voor over gehad om de Zaligmaker van Zijn Kerk te zijn!

In het gebed dat Hij in Gethsémané bidt, valt het op dat Hij ook aan Zijn Vader vertelt hoe onmogelijk zwaar het komende lijden en sterven Hem valt. Het benaauwt Hem zo, dat Hij vraagt of die ure Hem bespaard mag worden (vers 35). Hij belijdt dat Zijn Vader in staat is alles te doen wat Hij wil. Is het dan niet mogelijk dat de bittere drinkbeker die nu aan Zijn mond gezet wordt van Hem weggenomen wordt? Gods Zoon brengt hier in de praktijk wat de dichter van bijvoorbeeld Psalm 38: 10 verwoordt: 'Heere, voor U is al mijn begeerte; mijn zuchten is voor U niet verborgen.' In het Nieuwe Testament lezen we het als volgt in Filip. 4: 6: 'laat uw begeerten in alles door bidden en smeken met dankzegging bekend worden bij God.'

Misschien komt bij u de vraag boven of de Heere Jezus het hier oneens wordt met Zijn Vader? Wordt Hij nu opstandig? Is Hij ongehoorzaam aan Zijn Vader? Nee! Dat blijkt uit het vervolg van Zijn gebed:

'... doch niet wat Ik wil, maar wat Gij wilt' (vers 36). Ontroerende woorden hierover vinden we in Hebr. 5: 7-9. Daar verwoordt de Hebrreeënschrijver de intense worsteling die Christus onder andere in Gethsémané doorworsteld heeft, daar lezen we dat Hij uit hetgeen Hij geleden heeft gehoorzaamheid geleerd heeft en daar staat, dat Hij door Zijn volkomen gehoorzaamheid (onder andere hier) de Oorzaak is van de eeuwige zaligheid van allen die Hem gehoorzamen.

Als de Heere Jezus na verloop van tijd terugkomt bij Petrus, Jakobus en Johannes, ziet Hij dat zij in diepe slaap gevallen zijn. Hij heeft hun wel gevraagd om met Hem te waken en te bidden, maar nu blijkt wat daarvan terecht komt. Wat zal met name Petrus zich hebben geschaamd (vers 37; vergelijk zijn zelfverzekerde woorden in vers 29 en 31).

Opnieuw spoort de Meester Zijn discipelen aan om te waken en te bidden. Daarbij waarschuwt Hij hen voor de zwakheid van het vlees. Bij het woord 'vlees' kunnen we denken aan de menselijke natuur met al zijn zwakheid en noden als gevolg van de zondeval (lichamelijk en psychisch). We kunnen ook denken aan de 'oude mens' die voor Gods kinderen op aarde een levenslange vijand blijft.

Wanneer de Heere Jezus heeft gesproken met Zijn discipelen, zondert Hij Zich opnieuw af om in het gebed te worstelen met Zijn Vader (vers 39). Zijn angst en ontzetting zijn niet minder geworden. Hij bidt hetzelfde als de eerste keer.

Na verloop van tijd zoekt Hij Zijn discipelen weer op. Opnieuw blijken zij in slaap gevallen te zijn. Wat schamen zij zich voor Hem (vers 40)!

Voor de derde keer zondert Hij Zich af in de eenzaamheid. Hij houdt aan in het gebed totdat Zijn Vader Hem versterkt. Als Hij dan terugkomt bij Petrus, Jakobus en Johannes merken we dat het rustig is geworden in Zijn hart. Hij is innerlijk geheel gereed voor alles wat Hem te wachten staat. Als Hij zegt: 'staat op, laat ons gaan', geeft Hij niet het sein om te vluchten, maar om Zich over te geven aan de verrader die in aantocht is. Hij weet dat de ure gekomen is. Nu zal Hij Die volkomen zonder zonde is worden overgeleverd aan zondaren (vers 41 en 42).

Van de naderende vijand wordt Judas als eerste genoemd. Nadrukkelijk wordt hij een van de twaalfen genoemd, maar dan wel in de verleden tijd! Al lijkt het erop dat Judas doet alsof hij 'toevallig' in de buurt is (hij begroet zijn Meester met een kus, de gewone dagelijkse begroeting van die dagen; het woordje 'gemeen' in vers 44 betekent 'gewoon', 'alledaags'), Christus weet wel beter. Judas is het die deze menigte met zwaarden en stokken naar Gethsémané heeft gebracht om zijn Meester gevangen te nemen (vers 43 en 44).

Als Judas dichtbij gekomen is, wil hij zijn Meester

begroeten alsof er niets aan de hand is: 'Rabbi, Rabbi', dat wil zeggen: Meester, Meester. De Heere Jezus, Die alles doorziet, laat Zich door Zijn verrader kussen. Wat een zelfverloochening (vers 45)!

Dan gaan de soldaten over tot actie. Zij nemen Gods Zoon gevangen (vers 46). Als de verbijsterde discipelen dat zien, springt één van hen voor zijn Meester in de bres. Het is Simon Petrus (zie Joh. 18: 10). Hij trekt het zwaard dat hij bij zich heeft uit de schede en begint er op los te slaan. Een van de vijanden weet op het laatste moment de dodelijke slag van Petrus' zwaard te ontwijken. Toch wordt hij nog geraakt. Zijn oor ligt bloedend op de grond (vers 47). Ook hier heeft Christus Zijn vijanden lief. We weten uit Luk. 22: 51 dat Hij het oor van deze man, Malchus, geneest.

Uit het feit dat de vijanden zoveel gewapende mannen hebben meegenomen om de Heere Jezus te arresteren, blijkt wel hoe bang zij voor Hem zijn. De Heere Jezus drijft er de spot mee: 'zijt gij uitgegaan met zwaarden en stokken als tegen een moordenaar om Mij te vangen?' (vers 48) Zij hebben al zoveel gelegenheden gehad om Hem gevangen te nemen. Dagelijks was Hij immers in de tempel. Niet om oproer te stoken, niet om misdadige plannen te beramen, maar om te onderwijzen uit Gods Woord (vers 49)! Zij hebben Hem niet eerder dúrven arresteren, juist omdat zij heel goed weten dat Hij geen misdadiger is. Zij kunnen niet ontkennen wat zij weigeren te erkennen: dat Hij onschuldig is, zelfs dat Hij de Messias is.

Nu is Gods Zoon de rust zelf. Van de radeloze angst en ontzetting toen Hij bloed zweette, merken we nu niets meer. Zelfs tegenover de vijandige mensenmenigte getuigt Hij, dat alles wat nu gebeurt Hem niet onverwacht overkomt. Op deze wijze laat Hij Gods Woord in vervulling gaan: '...maar dit geschiedt, opdat de Schriften vervuld zouden worden.'

Maar waar blijven Zijn discipelen nu? Zij zijn overmeesterd door angst. Allen laten hun Meester in de steek. Allen slaan op de vlucht. Christus blijft alleen achter, in de handen van zondaren (vers 50). Alhoewel, één van de discipelen blijft aanvankelijk dicht in de buurt. Hij komt zelfs zo dicht bij, dat de soldaten ook hem bij zijn mantel vastgrijpen. Maar hij weet zich te bevrijden en vlucht alsnog (vers 51 en 52).

TER OVERWEGING

Gethsémané geeft ons een indruk hoe onmogelijk zwaar en hoe hels intens de Heere Jezus moest lijden om alles te volbrengen, wat volbracht moest worden om Zijn Kerk zalig te maken.

Hier zien we hoe erg God onze zonden vindt. Zo erg is de straf die wij door onze zonden verdienen! Probeer iets daarvan aan de kinderen door te geven.

Als we Gethsémané leren 'verstaan', wordt het een krachtige aansporing om onze zonden te haten en de Zaligmaker hartelijk lief te hebben, te bewonderen en te aanbidden.

Wat valt door alles heen de volkomen gewilligheid en gehoorzaamheid van Christus op, zelfs als Hij Zijn Vader vraagt of het mogelijk is dat deze bittere drinkbeker van Hem weggenomen wordt. Omdat Hij volkomen gehoorzaam is geweest, is er bij Hem vergeving voor onze ongehoorzaamheid. Dit heerlijke Evangelie van Gethsémané mogen we aan de kinderen vertellen.

Uit het feit dat Gods Zoon zelfs vraagt of er een mogelijkheid is, dat Hij de bittere beker van Zijn lijden en sterven niet zou hoeven drinken, mogen we afleiden dat ook wij ál onze noden en begeerten aan Hem bekend mogen maken. Leer de kinderen om alles aan de Heere te vertellen en te vragen! Leer hun ook wat Christus ons erbij leert: 'Uw wil geschiede'.

Aan de in slaap gevallen discipelen zien we wat ervan terecht komt als Gods werk van ons zou afhangen en als onze zaligheid van ons bidden afhankelijk zou zijn. De Enige Die blijft waken en bidden als het erop aan komt, is de hemelse Hogepriester Zelf. Zijn Kerk wordt gedragen door Zijn voortdurende voorbede (vergelijk bijv. Rom. 8: 34). Tegelijkertijd klinkt ook in onze dagen de ernstige oproep van Christus tot jong en oud: 'waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt!' Want het vlees blijft zwak, ook als de geest gewillig is gemaakt.

Juist als de vijand meent alles te winnen en als de

discipelen vrezen dat alles verloren is, blijkt dat het de Heere God niet uit de hand loopt. Zowel voorafgaand aan, als temidden van de gebeurtenissen laat de Heere Jezus merken dat Hij van tevoren wist wat er zou gebeuren. Alle nadruk valt erop, dat zo Gods profetieën in het Oude Testament vervuld worden. Ook nu zorgt de Heere voor de vervulling van Zijn beloften in Zijn Woord, niet minder als de omstandigheden het tegendeel lijken te bewijzen.

GELOOFSLEER

In de hof van Gethsémané en aan het kruis heeft de Heere Jezus in het bijzonder Gods toorn gedragen. Die toorn, waarvan het avondmaalsformulier zegt, dat *wij* daaronder *eeuwig hadden moeten verzinken*. Een aangrijpend stuk uit de geloofsleer: wat is onze zonde ontzettend groot, als we zien dat de Heere Jezus daarvoor zo diep moest lijden. Tegelijk ook een vertroostend stuk: Hij wilde zo diep lijden om zondaren zalig te maken. Hij had er alles voor over! Het avondmaalsformulier zegt zo treffend dat Jezus voor ons alles vervuld heeft: *voornamelijk toen Hem de last van onze zonden en van de toorn Gods, het bloedige zweet in de hof uitgedrukt heeft; waar Hij gebonden werd, opdat Hij ons zou ontbinden; daarna ontelbare smaadheden geleden heeft, opdat wij nimmermeer te schande zouden worden; onschuldig ter dood veroordeeld is, opdat wij voor het gericht van God zouden vrijgesproken worden...* Wat is het rijk als we iets van dit heilsgeheim mogen doorgeven aan de kinderen.

